

27.09.2017

Ärende/39

§ 357

Den av ledamoten Laura Rissanen väckta motionen om Sophie Mannerheimin koulus lokalbehov och lokallösning

HEL 2017-002533 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Laura Rissanen väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Hilkka Tapiolinna, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Bilagor

1 Rissanen Laura ym. valtuustoaloite Kvsto 1.3.2017 asia 24

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Laura Rissanen och 25 andra ledamöter föreslår i sin motion att utbildningsverket och lokalcentralen omedelbart börjar kartlägga en lämplig lokal som ska bli Sophie Mannerheimin koulus nya verksamhetsställe. Det väsentliga är att hitta lokaler där barnen ändamålsenligt kan vistas ute på rasterna och där man kan genomföra en god undervisning i enlighet med läroplanen.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till utlåtanden från utbildningsnämnden och stadsmiljönämndens sektion för byggnader och allmänna områden och konstaterar som följer:

De finskspråkiga sjukhuskolorna slogs samman 1.8.2011. Sophie Mannerheimin koulu är en sjukhus- och specialskola vars elevupptag-

27.09.2017

ningsområde är hela staden. Skolan har ett årligt elevantal på 700 elever. Skolan har verksamhet på flera olika platser. Utbildningsnämndens finska avdelning har godkänt behovsutredningen för skolans verksamhet 15.9.2015 och uppmanat lokalcentralen att söka nya utrymmen åt skolan som ska vara lämpligare än de nuvarande. Utbildningsnämnden har presenterat ett investeringsprogram för projektet för åren 2018–2027.

I detta nu är problemen med skolans huvudsakliga verksamhetsställe på Mechelingatan att uteområdet och ingången är olämpliga för en skola, man kan inte tillbringa rasterna på gården. Skolan saknar också helt och hållet gymnastik- och festsal. I samma byggnad finns ett rehabiliteringscafé för vuxna missbrukare och det är ofta oroligt framför skolans ytterdörr.

Även skollokaler i två våningar på Nordenskiöldsgatan är besvärliga med tanke på verksamheten och säkerheten eftersom de är labyrintiska och trånga. Detta orsakar ofta farosituationer.

Sophie Mannerheimin koulu behöver lokaler för den huvudsakliga skolan som ska ligga på ett tryggt avstånd från Mejlans sjukhusområde. På tomten eller i dess omedelbara närhet ska finnas möjlighet att vara ute och i byggnaden ska finnas en möjlighet för gemensam samling. Av pedagogisk hänsyn är det viktigt att skolan inte är på sjukhusområdet, utan frånskilt men nära sjukhuset.

Stadsmiljösektorn har utrett anskaffningen av ersättande lokaler som uppfyller behovsbeskrivningen åt skolan i samarbete med fostrans- och utbildningssektorn samt Sophie Mannerheimin koulu, men man har inte hittat lämpliga lokaler, varken bland de som ägs av staden eller de som ägs av utomstående. Man har inledningsvis undersökt 20 byggnader som ligger i områdena Bortre Tölö, Dal och Mejlans. Största delen av byggnaderna lämpar sig emellertid inte för ändamålet. En del av byggnaderna måste ändras för ändamålet eller helt byggas om. Andra alternativ är för långt borta och i vissa fall är det osäkert om projektet kan genomföras, somliga är för dyra eller tidtabellen blir för snäv. Stadsmiljösektorn fortsätter utredningsarbetet tillsammans med fostrans- och utbildningssektorn samt Sophie Mannerheimin koulu.

I stadsstrategin för åren 2017–2021, avsnitt 2, ”Tryggande av hållbar tillväxt stadens mest centrala uppgift”, som stadsstyrelsen förelagt stadsfullmäktige 4.9.2017, konstateras att undervisningen av personer med speciella behov beaktas med ändamålsenliga lokaler för en sjukhusskola.

Stadsmiljösektorn föreslår angående Sophie Mannerheimin koulu att de nya lokalerna ska inkluderas i budgeten 2018 och genomföras un-

27.09.2017

Ärende/39

der åren 2018–2020 som ett hyres- eller aktieobjekt vars närmare tidtabell och exakta läge fortfarande är oklara.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Hilkka Tapiolinna, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Bilagor

1 Rissanen Laura ym. valtuustoaloite Kvsto 1.3.2017 asia 24

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 18.09.2017 § 850

HEL 2017-002533 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Laura Rissasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 07.09.2017 § 22

HEL 2017-002533 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Laura Rissasen ym. valtuustoaloitteesta koskien kartoitusta Sophie Mannerheimin koulun päätoimipisteen tilantarpeesta ja tilaratkaisuista.

Taustaa

Kaupunkiympäristön toimiala on selvittänyt korvaavien tilojen hankkimista Sophie Mannerheimin pääkoululle. Alustavasti on selvitetty 20 rakennusta, jotka sijaitsevat Taka-Töölön, Laakson ja Meilahden alueella. Suurin osa rakennuksista ei sovellu kuitenkaan kyseiseen käyttöön. Osa rakennuksista edellyttää joko käyttötarkoituksen muutosta tai uudisrakennushanketta. Kaupunkiympäristön toimiala jatkaa selvitystyötä yhdessä kasvatus- ja koulutus -toimialan sekä Sophie Mannerheimin koulun kanssa.

Kaupunkiympäristön toimiala ylläpitää ja kehittää Helsingin palvelutilarverkkoa yhteistyössä palveluja tuottavien toimialojen kanssa näiden määrittelemien tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi kaupunkiympäristön toimiala toteuttaa tilahankkeita hallintokuntien muuttuvien tilatarpeiden ja valtuuston hyväksymän strategiaohjelman mukaisesti siten, ettei tilamäärä kasva ja siten, että hankkeet priorisoidaan investointiohjelman turvallisuuden ja terveellisyyden sekä hallintokuntien tarpeiden mukaan.

Sophie Mannerheimin koulu on sairaala- ja erityiskoulu. Oppilaaksiottoalueena on koko kaupunki. Oppilaat ovat Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lasten- ja nuorten somaattisten, neurologisten, psykiatristen osastojen ja avohoitoyksiköiden Helsingin Diakonissalaitoksen lapsi- ja perhetyön palvelualueen intensiivihoidon peruskouluikäisiä lapsia ja nuoria.

Sophie Mannerheimin koulu toimii tällä hetkellä seuraavissa toimipisteissä ja seuraavin likimääräisin oppilasmäärin:

1. Pääkoulu, Mechelininkatu 46 B; 60-66 oppilasta
2. Nordenskjöldinkadun yksikkö, Nordenskjöldinkatu 20, rak. 19; 56 oppilasta
3. Stenbäckinkadun yksikkö, Stenbäckinkatu 11; 14-22 oppilasta
4. Välskärinkadun yksikkö, Välskärinkatu 8; 35 oppilasta
5. Sylvesterintien yksikkö, Sylvesterintie 10; 12 oppilasta
6. Isonniitynkadun yksikkö, Isonniitynkatu 7; 8 oppilasta - tämä yksikkö poistunee käytöstä kesän 2017 aikana, mikäli Kättilöopiston rakennus suljetaan pois käytöstä

Kasvatus ja koulutus -toimialan toiminnallisen tarvekuvauksen mukaan uudet pääkoulun tilat tulisivat korvaamaan Mechelininkadun ja Norden-

27.09.2017

skiöldinkadun toimipisteet. Näissä toimipisteissä arvioidaan opiskelevan ensi syksynä päivittäin n. 138 oppilasta.

Koulu tarvitsee tilat, jotka sijaitsevat turvallisen yhteyden päässä Meilahden sairaala-alueesta. Tontilla tai välittömässä läheisyydessä on oltava mahdollisuus ulkoiluun, ja rakennuksessa tulee olla tila koulun yhteisille kokoontumisille. Pedagogisista syistä olisi tärkeää, ettei koulu sijaitse itse sairaalan alueella, vaan erillisenä lähellä sitä.

Kaupunkiympäristön toimiala on tehnyt selvityksiä yhteistyössä kasvatustarvikuvauksen mukaisten tilojen löytämiseksi. Kaupungin omistamista tiloista sekä ulkopuolisten omistamista tiloista ei ole vielä löytynyt sopivia tiloja. Tähän mennessä tutkituista ja osin vielä selvityksen alla olevista vaihtoehtoista on kokouksessa esillä kaupunkiympäristön toimialan tilapalveluiden laatima yhteenveto. Nämä selvitetty tilavaihtoehdot ja niiden tulokset käyvät selville yhteenvedosta. Osa vaihtoehtoista on liian kaukana, osassa toteutus on epävarmaa, osa on liian kalliita tai aika-
taulullisesti erittäin vaikeita toteuttaa.

Helsingin kaupunginhallituksen hyväksymässä kaupunkistrategiassa kohdassa 2 KESTÄVÄN KASVUN TURVAAMINEN KAUPUNGIN KESKEISIN TEHTÄVÄ todetaan "...Huolehditaan erityistä tukea tarvitsevien opetuksesta järjestämällä sairaalakoululle asianmukaiset tilat..." Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto pitää tärkeänä, että sairaalakoulun tilakysymyksen kanssa edetään ripeästi ja ratkaisu sisällytettäisiin vuoden 2018 talousarvioehdotukseen.

Käsittely

07.09.2017 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Jaakko Stauffer: Lisätään lausuntoon uusi viimeinen kappale.

Helsingin kaupunginhallituksen hyväksymässä kaupunkistrategiassa kohdassa 2 KESTÄVÄN KASVUN TURVAAMINEN KAUPUNGIN KESKEISIN TEHTÄVÄ todetaan "...Huolehditaan erityistä tukea tarvitsevien opetuksesta järjestämällä sairaalakoululle asianmukaiset tilat..." Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto pitää tärkeänä, että sairaalakoulun tilakysymyksen kanssa edetään ripeästi ja ratkaisu sisällytettäisiin vuoden 2018 talousarvioehdotukseen.

24.08.2017 Pöydälle

Esittelijä

tekninen johtaja
Jaakko Stauffer

27.09.2017

Lisätiedot

Antti Saarnio, asiakaspäällikkö, puhelin: 310 34009
antti.i.saarnio(a)hel.fi

Opetuslautakunta 16.05.2017 § 68

HEL 2017-002533 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Sophie Mannerheimin koulu on vuosia toiminut soveltumattomissa nykyisissä tiloissaan odottaen uuden tilan löytymistä pääkoululle. Kuten aloitteessa esitetään, hanke tulee saada viivytyksettä käyntiin ja toteutettua. Opetuslautakunnan 15.9.2015 hyväksymän tarveselvityksen aikataulu tulee pyrkiä pitämään.

Taustaa

Suomenkieliset sairaalakoulut yhdistyivät 1.8.2011 ja koulun nimeksi tuli Sophie Mannerheimin koulu. Sopivia korvaavia tiloja pääkoululle on etsitty vuodesta 2011 lähtien.

Opetusviraston ehdotuksissa seuraavaksi talonrakennuksen investioitiohjelmaksi on vuosittain 2011 alkaen esitetty Sophie Mannerheimin koulun pääkoululle rahoitusta.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä talonrakennuksen investioitiohjelmissä vuosille 2017–2026 Sophie Mannerheimin koulun pääkoulun hanketta ei kuitenkaan vielä mainita. Opetuslautakunta on jälleen esittänyt hanketta investioitiohjelmaan vuosille 2018-2027.

Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto on hyväksynyt Sophie Mannerheimin koulun pääkoulun toiminnallisen tarveselvityksen 15.9.2015 ja samalla kehottanut edelleen tilakeskusta etsimään pääkoululle nykyistä sopivammat tilat. Tavoitteena tarveselvityksessä oli tilojen käyttöönotto siten, että opetus voisi alkaa elokuussa 2017 tai viimeistään 2018. Tämän aikataulun toteutuminen vaikuttaa erittäin vaikealta, sillä tilaa, johon pääkoulu voitaisiin sijoittaa, ei vielä ole löytynyt.

Koulun oppilaat ja nykyiset tilat

Sophie Mannerheimin koulu on sairaala- ja erityiskoulu. Oppilaaksiottoalueena on koko kaupunki. Oppilaat ovat Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lasten- ja nuorten somaattisten, neurologisten, psykiatristen osastojen ja avohoitoyksiköiden Helsingin Diakonissalaitoksen

lapsi- ja perhetyön palvelualueen intensiivihoidon peruskouluikäisiä lapsia ja nuoria.

Tällä hetkellä koko koulun oppilasmäärä on 160 ja vuositasolla oppilasmäärä on 700. Avohoidossa olevien oppilaiden määrä on tällä hetkellä n. 108.

Sophie Mannerheimin koulu toimii tällä hetkellä seuraavissa toimipisteissä ja seuraavin likimääräisin oppilasmäärin:

1. Pääkoulu, Mechelininkatu 46 B; 60-66 oppilasta
2. Nordenskiöldinkadun yksikkö, Nordenskiöldinkatu 20, rak. 19; 56 oppilasta
3. Stenbäckinkadun yksikkö, Stenbäckinkatu 11; 14-22 oppilasta
4. Välskärinkadun yksikkö, Välskärinkatu 8; 35 oppilasta
5. Sylvesterintien yksikkö, Sylvesterintie 10; 12 oppilasta
6. Isonniitynkadun yksikkö, Isonniitynkatu 7; 8 oppilasta – tämä yksikkö poistunee käytöstä kesän 2017 aikana, mikäli Kättilöopiston rakennus suljetaan pois käytöstä

Uudet pääkoulun tilat tulisivat korvaamaan Mechelininkadun ja Nordenskiöldinkadun toimipisteet. Näissä toimipisteissä arvioidaan opiskelevan ensi syksynä päivittäin n. 138 oppilasta.

Tällä hetkellä pääkouluna toimivassa Mechelininkadun toimipisteessä ongelmana ovat ulkotilojen ja sisäänkäynnin soveltumattomuus koulukäyttöön ja välituntipihan puute. Koululaiset eivät voi viettää välitunteja ulkona, koska rakennuksella ei ole erillistä piha-aluetta ja puistoon joudutaan menemään vilkasliikenteisten teiden kautta. Lisäksi koululta puuttuvat kokonaan liikunta- ja juhlasalitilat. Koululle on sen erityislaadun vuoksi pedagogisesti tavallistakin tärkeämpää pystyä kokoontumaan juhliin ja muihin yhteisiin tilaisuuksiin riittävän suureen saliin.

Samassa rakennuksessa sijaitsee aikuisten päihdekuntoutuskahvila. Koulun ulko-oven edustalla on usein levotonta ja koululaisten mielestä pelottavaa. Nämä näkökohdat ovat vielä tavallista painavampia koulun kohdalla, kun oppilaiden koulunkäynti saattaa vaatia tavallista enemmän ponnistelua. Tarveselvityksen liitteeksi laatimassaan lausunnossa Sophie Mannerheimin koulun johtokunta arvioi, että Mechelininkadun tila ei sovellu koulutoimintaan. Johtokunnan lausunnon antamisen jälkeen Mechelininkadun toimipisteen yläkertaan on tullut myös pitkäaikaistyöttömien työkyyselvitysyksikkö.

27.09.2017

Ärende/39

Myös Nordenskiöldinkadun toimipisteen kahdessa kerroksessa olevat tilat ovat toiminnan ja turvallisuuden kannalta vaikeat sokkeloisuuden ja ahtauden vuoksi. Tästä aiheutuu useasti vaaratilanteita ja turvallisuusriskejä. Nordenskiöldinkadun tiloissa opiskelevat oppilaat ovat psykiatriassa avo- tai osastohoidossa olevia peruskouluikäisiä, joiden psyykinen kunto aiheuttaa päivittäin vakavia tilanteita, joihin tarvitaan useampia aikuisia, esimerkiksi rajoittamaan lapsen tuhoavaa tai hyökkävää toimintaa itseä tai muita kohtaan.

Selvitykset tilantarpeen ratkaisuksi

Sophie Mannerheimin koulu tarvitsee tilat pääkoululle, jonka tulee sijaita turvallisen yhteyden päässä Meilahden sairaala-alueesta. Tontilla tai välittömässä läheisyydessä on oltava mahdollisuus ulkoiluun, ja rakennuksessa tulee olla tila koulun yhteisille kokoontumisille.

Pedagogisista syistä olisi tärkeää, ettei koulu sijaitse itse sairaalan alueella, vaan erillisenä lähellä sitä.

Tilantarve on kuvattu tilakeskukselle ja uusia vaihtoehtoja on etsitty ja selvitetty. Tilakeskus on tehnyt selvityksiä yhteistyössä opetusviraston ja Sophie Mannerheimin koulun kanssa. Tähän mennessä ei kaupungin omistamia sopivia tiloja ole löytynyt, ei myöskään vielä ulkopuolisten omistamia.

Tähän mennessä selvitetystä ja osin vielä selvityksen alla olevista vaihtoehtoista on lausunnon liitteenä tilakeskuksen laatima yhteenveto.

Nämä selvitetty tilavaihtoehdot ja niiden tulokset käyvät selville liitteestä. Osa vaihtoehtoista on liian kaukana, osassa toteutus on epävarmaa, osa on liian kalliita tai aikataulullisesti mahdottomia. Opetuslautakunta kiirehtii edelleen ponnisteluja tilojen löytymiseksi.

Terveysvaikutukset

Tämän hetkiset pääkoulutilat eivät tue oppilaiden terveyttä kaikilta osin.

Uuden pääkoulun myötä saadaan Sophie Mannerheimin koululle turvallisemmat ja terveellisemmät koulunkäyntiolosuhteet. Oppilaat voivat ulkoilla välituntisin, sekä välttävät kouluun tullessaan ja lähtiessään tupakansavuisen ja levottoman sisäänkäynnin. Liikunta- ja juhlasali edistää sekä fyysistä, sosiaalista että henkistä terveyttä.

Näin ollen uusilla pääkoulutiloilla olisi huomattavia terveydellisiä ja sosiaalisia vaikutuksia.

Esittelijä

27.09.2017

Ärende/39

---

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Anne Salli-Suomalainen, johtava arkkitehti, puhelin: 310 86363
anne.salli-suomalainen(a)hel.fi